

פחד דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומושה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוכ"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוכ"ן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 4:00 | 4:14 | 4:05 | 4:21

מוצאי שבת 5:14 | 5:15 | 5:13 | 5:17

רבינו תם 5:52 | 5:53 | 5:51 | 5:54

משכיל לדוד

עושרו הרוחני של יעקב

"כה אמר עבדך יעקב עם לבן גרתי ואחר עד תנה" (בראשית לב, ה)

מבאר רש"י, "גרתי" - לא נעשיתי שר וחשוב אלא גר, אינך כדאי לשנוא אותי על ברכות אביך שבירכני הוה גביר לאחריך, שהרי לא נתקיימה בי דבר אחר, גרתי בגימטריא תרי"ג, עם לבן הרשע גרתי ותרי"ג מצוות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים.

התורה מתארת כיצד יעקב אבינו מתכוון לקראת פגישתו עם עשו אחיו. יעקב אבינו שולח שליחים לעשו המצוידים בצאן ובקר לרוב, וזאת כדי לפייס את דעתו של עשו, שרצה בכל מאודו ונפשו להרוג את יעקב. ומלבד המתנות ששלח יעקב ביד השליחים, הוא מבקש מהם להעביד גם מסר לעשו, שלמרות היותו בחורן בבית לבן הרשע, הוא נותר בצדקתו ושומר תרי"ג מצוות, וחס ושלום לא נתפתה אחר מעשיהם הרעים של אנשי המקום, וכפי שמציין רש"י בדבריו, 'גרתי' אלו אותיות תרי"ג, והתכוון למסור לאחיו את המסר, שהוא הקפיד על קיום מצוות ה' גם במקום של עבודת אלילים.

ולאור כל האמור, מתעוררת קושיה עצומה. וכי מה מעניין את עשו הרשע שיעקב נותר בדרגתו הרוחנית, הרי כל חיי עשו היו סביב עבודה זרה, שפיכות דמים וגילוי עריות. וכידוע עשו בז לבכורה והוא מיצג את תכלית הטומאה, כפי שמובא בחז"ל (עי' בתרגום יונתן כז, ה), שכאשר עשו התבקש להביא מטעמים לפני יצחק אביו, ולא מצא ציד להביא לאביו, הוא בחר להביא לפניו ראש של כלב, במקום להביא מצאנו הפרטי. והדבר קשה ביותר, מדוע יעקב מצא לנכון להעביר מסר זה בידי שליחיו.

כמו כן לשונו של רש"י המבארת את המילה "גרתי" קשה להבנה. שעל פי רש"י, יעקב אומר לעשו לא נעשיתי שר וחשוב אלא גר. והדבר תמוה, הלא יעקב היה ידוע בעשירותו המופלגת, שיצא מבית חותנו לבן עם שני מחנות, וכפי שמובא בתורה, יעקב היה מלא וגדוש בבקר, צאן, עבדים ושפחות. וכמו כן מובא בחז"ל (ב"ר עג, יא) שליעקב היו עשרות אלפי כלבים שהיו רועים את צאנו, ואם היה זקוק לכל כך הרבה כלבים לשם רעיית הצאן, ודאי שהיו לו עדרי מקנה ובקר לרוב. ואם כן, מדוע יעקב אומר לעשו שלא נעשה שר וחשוב, בשעה שהוא משופע בכל כך הרבה רכוש, ואדם שהוא עשיר, אפילו השרים הגדולים צריכים לו - כידוע.

יעקב אבינו ממשיך ואומר - "אינך כדאי לשנוא אותי". וקשה, הרי הלכה היא שעשו שונא ליעקב (ספרי בהעלותך סט), ושנאה זו עוזרת לעם ישראל להיבדק ביהדותם ולשמור אמונים לאביהם שבשמים, ולולא אותה שנאה, הרי שהעם היהודי היה מתבלבל בגויים ולא היה נותר ממנו שריד ופליט.

ונראה ליישב ולומר, יעקב אבינו בראותו את מעשיו השפלים של אחיו, חס על עתידו הרוחני ורצה להשיבו בתשובה לפני אביו שבשמים. יעקב אבינו כאב על כך

שעשו אחיו שהוא בן של קדושים, והדרדר עד תחתית המדרגה עד שעסק כל חייו בג' עבירות חמורות. יעקב חש בתוך תוכו, שהיות ועשו הוא בנם של קדושים, יש לו את הכוח והיכולת לשוב בתשובה. וכפי שמובא המעשה עם רבי יוחנן וריש לקיש (ב"מ פד, א), שריש לקיש שהיה ראש כנופיה, ראה את רבי יוחנן מעבר לנהר וחשבהו לאשה, היות ורבי יוחנן נתברך ביופי רב. וריש לקיש שחשב את רבי יוחנן לאשה - נתאוה לו, ומרוב התאוה שהייתה בו לדבר עבירה, דיגל מעל הנהר בקפיצה אחת. רבי יוחנן ראה את הכוח העצום שהיה טמון בריש לקיש ואמר לו - "חילך לאוריתא", שאת הכוח שבו נתברכת, עליך להקדיש לתורה. והוסיף רבי יוחנן והבטיח לריש לקיש שאם יעזוב את תרבותו הרעה ויתקן דרכיו, אזי הוא ייתן לו את אחותו היפה ממנו לאשה.

גם יעקב אבינו סבר, שחילו וכוחו של עשו צריכים להיות מוקדשים לתורה, היות והיו בו ניצוצות של קדושה מכוח היותו זרע תרשישים. ובכל זאת יעקב נמנע מלתת את בתו דינה לעשו, משום שחשב שלעשו יש די כוחות לשוב בתשובה גם מבלי שיקבל את דינה לאשה. וחז"ל (ב"ר עו, ט) אומרים שהקב"ה הביע תרעומת כלפי יעקב על כך שנמנע מלתת את בתו לעשו, שיתכן שהיה בכוחה של דינה להשיב את עשו בתשובה.

יעקב אבינו רומז בדבריו לעשו, שכל העושר הגדול שיש לו, בא מחמת היותו עוסק כל הימים בתורה הקדושה, ועל כן התברך בזו הברכה. ויעקב מוסיף ואומר "אינך כדאי לשנוא אותי", שאם כל שנאתך באה מכוח זה שאני מלא וגדוש בנכסים וממון, הרי תדע שלא הכסף והממון עשו אותי שר ונגיד, אלא רק דבקותי בתורת ה' ומצוותיו גרמו לכך, ועל כן אין לך מה לשנוא אותי, משום שרכושי לא מהווה ערעור על מעמדך, שכל גדולתי ומעלתי הן רק מהתורה הקדושה ולא מן הממון.

זקני הצדיק רבי יאשיהו פינטו זיע"א הסביר מדוע בחר לקרוא לספריו בשמות המציינים כסף, כדוגמת "כסף נבחר" ו"כסף מזוקק", משום שטבע האדם לאהוב ולחשוק את הכסף, ונדירים הם אותם יחידי סגולה אשר ממעיטים מערך הממון. ומכיוון שלולא הכסף אין לאדם יכולת קיום בזה העולם, הוא רצה להעביר מסר, שעל האדם לחשוק בתורה הקדושה - כפי שהוא חושק בכסף, וכמו כן רצה לחדד בקרב ליבות האנשים, שכשם שאין קיום ללא הכסף, כך אין יכולת קיום ללא התורה הקדושה.

ואם כן, שני הפירושים שמביא רש"י - הם למעשה אחד, יעקב אבינו שמר על תרי"ג מצוות בבית לבן ולא נעשה שר ושליט מן הממון, אלא אדרבה, הוא הגיע לרום מעלתו רק מתוך לימוד התורה הקדושה, ועל כן אין לעשו צורך לשנוא אותו.

הילולא דצדיקיא

- יד - רבי מתתיה גרג'י
- טו - רבי יהודה הנשיא
- טז - רבי שאול ידידיה טאוב האדמו"ר ממודז'ץ
- יז - רבי יוסף יוזל הורביץ
- יח - רבי ברוך ממזיבז
- יט - רבי דב בער המגיד ממעזריטש
- כ - רבי צבי פסח פראנק
- כא - רבי רפאל ברדוגו

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

היצר הרע לעולם אינו מתעייף

"ויאבק איש עמו עד עלות השחר" (לב, כה)

מי הוא אותו 'איש' שנאבק עם יעקב?

פרשו רבותינו ז"ל שהוא שרו של עשו (רש"י).

המאבק של יעקב עם שרו של עשו מעולם לא פסק, אלא מופיע בדמותו של היצר הרע הנאבק עמו בתוך לבנו, ומנסה ללא הרף להכריע את המערכה לטובתו. היצר הרע אינו מתייאש אף פעם, אינו עייף ואינו זקוק לנופש הוא עובד במלא המרץ 24/7.

האדמו"ר מאשלג מתאר את המלחמה התמידית הזו על פי המעשה הבא:

אחד מראשי הישיבות נהג לנסוע מפעם לפעם לחו"ל על מנת לגייס כספים לטובת ישיבתו. באחד הימים שם פעמיו לגביר עשיר, אשר התגורר בקומה העשירית של בנין גדול. ראש הישיבה נמנע משמוש במעלית שבבנין, וטיפס ברגליו את כל עשר הקומות.

כשהגיע לבית הגביר, הודיע לו הלה כי תמה פרשת הכסף; הוא כבר סיים לחלק את מעשר הכספים שלו לאותה השנה...

ראש הישיבה ירד כמובן בפחי נפש.

כעבור שנה, בהגיעו לסיבוב האיסוף הקבוע שלו, שוב הלך לביתו של גביר זה, שוב טיפס רגלית עד הקומה העשירית ושוב, לצערו, שמע את התשובה מפי הגביר אשר טען כי הוא סיים לחלק את כל מעשרותיו...

בשנה הבאה חזר המעשה על עצמו, וכך גם בשנה שלאחר מכן, ובזו שלאחריה... כך במשך שבע שנים תמימות.

בשנה השביעית, כאשר הבחין בו הגביר מטפס במעלה המדרגות, ונכנס לתוך ביתו קצר נשימה ואדום ממאמץ, אמר לו: "תמהני עליך, כבוד הרב, לשם מה עלית שוב? וכי אינך מבין שאינני רוצה לתת לך?"

"יודע אתה לשם מה עליתי" - השיב לו הרב - "משום שאינך הראשון שאומר לי דברים אלו היום... כאשר הייתי למטה אמר לי היצר הרע: למה אתה עולה? הוא הרי לא נותן..."

"ומדוע עלית בכל זאת?" המשיך הגביר וחקר.

"משום שעניתי לו שלמדתי זאת ממנו", נענה הרב ואמר; "הלא גם לפני שנתיים ושלוש שנים הוא טרח לבוא ולשאול אותי מפני מה אני עולה, ואף על פי כן עליתי! ובכל זאת הוא שב והגיע אלי גם השנה... אמרתי לו: אם אתה

אינך מתייאש, גם אני

אינני מתייאש, ולכן

טרחתי ועליתי!"...

כוחה של קלטת אחת

יהודי בן תורה בא לפניי ואמר לי בפנים נרגשות:

"רבי דוד, אתה הרב שלי! תמיד ביקשתי לזכות לראות אותך פנים אל פנים, והנה ברוך ה' זכיתי לכך עכשיו".

כיון שלא זכרתי את מראה פניו של היהודי ביקשתי ממנו שיזכיר לי את שמו, אולם גם לאחר שאמר את שמו - לא הצלחתי לזהות אותו כלל. על כן שאלתי אותו: "איך ייתכן שאתה אומר שאתה תלמידי, בשעה שאני אינני מכיר אותך כלל?"

לשמע שאלתי סיפר היהודי את הסיפור הבא:

בעברי, לפני מספר שנים הייתי רחוק מאד משמירת תורה ומצוות. אמנם היום אני נראה בן תורה ואני גם משתדל לכבד את המראה שלי ולקדש שם שמים בקיום תורה ומצוות, אך לפני שחזרתי בתשובה לא נראיתי בן תורה וגם לא התנהגתי כמו בן תורה.

באותם ימים הזדמן לי לנסוע במונית שהנהג בה היה יהודי שומר תורה ומצוות, והוא ביקש את רשותי להקשיב תוך כדי הנסיעה לקלטת של הרצאה, כיון שהוא אינו יכול

לשמוע מוזיקה. הסכמתי. הנהג הפעיל את הקלטת ובמשך כל זמן הנסיעה שמענו את דרשתך הנפלאה, אשר יועדה לבעלי תשובה. בדבריך הזכרת מקרה דומה מאד למקרה שלי, ודברי ההתעוררות שאמרת באותה דרשה חדרו אט אט ללבי וגרמו לי להרהורי תשובה.

התרגשות פנימית מילאה אותי, וכשפניתי לרדת מן המונית לאחר ששילמתי לנהג את שכרו, ביקשתי ממנו שישאיל לי את הקלטת המעוררת ששמעתי בנסיעה איתו. לצערי, הנהג אמר שהוא זקוק לקלטת כעת, אך הוא הבטיח במקום זאת לשלוח לי לביתי קלטת דומה. וכך אכן הוא עשה.

הקלטת הגיעה בדואר לביתי ואני האזנתי לה בהנאה צרופה שוב ושוב, ומתוך כך שהקשבתי פעמים רבות לקלטת של הרצאת הרב, זכיתי בסייעתא דשמיא לחזור אל אבינו שבשמים בתשובה שלימה! ועל כן רואה אני אותך כרבי ומורי".

צא ולמד כוחה של קלטת אחת, שבשעה קלה של האזנה במונית הדליקו דברי התורה שבקלטת את האור בנשמתו של היהודי, והשיבו אותו אל אביו שבשמים.

במרה מפטירין

הפטרת השבוע: "חזון עובדיה" (עובדיה א)

ויש מבני אשכנז שמפטירין "ועמי תלואים" (הושע א)

הקשר לפרשה: בהפטרה מסופר על שנאתו המתמדת של עשו ליעקב, כפי המתואר בהרחבה בפרשתנו כאשר עשו בא עם ארבע מאות איש בכדי להרע ליעקב.

נצור לשונך

גם כן אסור לקבל

תולה ארץ על בלימה

כשם שאסור לקבל לשון הרע, גם אם סיפר עליו בפניו, כך הדין ברכילות. דהינו, שאמר לו בפניו, אתה דברת עליו כך וכך. ואפילו אם שותק בשעה שסיפר עליו הרכילות בפניו, גם כן אסור לקבל, ואף אם טבעו שלא לשתוק בשאר דברים, ובזה הוא שותק, אף על פי כן אין זו ראייה להחליט שהדבר אמת.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

עם לבן גרתי ותרי"ג מצוות שמרתי

"וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו ארצה שעיר שדה אדום. ויצו אותם לאמר כה תאמרון לאדני לעשו כה אמר עבדך יעקב עם לבן גרתי ואחר עד עתה. ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה ואשלחה להגיד לאדני למצוא חן בעיניך" (בראשית לב, ד-ו)

צדיקים אין להם מנוחה בעולם הזה. יעקב לא סיים את ייסוריו וניסיונותיו, שהרי רק נפרד מלבן מיד קפץ עליו רוגזו של עשו, וזה כבר בחינה אחרת של ניסיון מכיוון שעשו הוא אחיו ובשרו, ויעקב רצה להראות לבניו הצדיקים שלא רק מלבן מתנתקים, אלא אפילו מעשו שהוא אח צריך להתנתק, למרות שיהיה קרב ומלחמה מחמת זה.

נאמר "וישלח מלאכים אל עשו אחיו", ונחלקו חז"ל (ב"ר עה, ד) אם מלאכים ממש היו או שליחים בשר ודם, על כל פנים הוא שולח להודיע לעשו עם לבן גרתי ותרי"ג מצוות שמרתי, ומה בא לומר לו בזה. כנראה בא לומר לו שזו הדרך שלו ואפילו עם לבן לא התחבר ולא למד ממנו, אלא פרש הימנו ותמיד היה דבוק בתרי"ג מצוות, ורצה להודיע לו שזו דרכו ואפילו מאחים הוא מתנתק בשביל לקיים מצוות. במדרש (ב"ר עה, יב) מבואר שבזה שאמר יעקב "ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה", רמז לעשו על יוסף ועל השבטים שגם הם הולכים בדרכו. "עם לבן גרתי" סופי תיבות בגימטריא מאה, ללמדנו ששמר על ההלכה לברך מאה ברכות בכל יום. ועוד רמז יש בזה, כי עם הכולל עולה כמנין מאה ואחת, ללמדנו שחזר על תלמודו מאה ואחת פעמים ולכן לא שכח תלמודו (עיין חגיגה טז, א). יעקב בא להודיע לעשו שהוא מגיע עם משפחתו לארץ כנען ולכן על עשו להחליט, או לחיות כיהודי ולשוב בתשובה, או להתנתק כליל ממנו. מכאן שיש להיזהר ולהתרחק מאדם רע.

עוד אמרו חז"ל במדרש (ב"ר עו, ט) שמעשה דינה הוא עונש על מה שיעקב התנתק לגמרי מעשו ולא חשב שיוכל להשפיע עליו לטובה על ידי שישא את דינה, ורואים כפי שביארנו שצריך להתנתק אך גם לנסות להשפיע לקדושה ולתורה.

וזהו מוסר עצום, שרצה יעקב לעשות מעשים שהם בבחינת סימן לבנים, ורצה להראות איך יש להתנהג וכיצד לשמור על הגחלת של עם ישראל שלא תכבה, שאפילו בזמן של קשיים ומשברים, צריך לדעת לא להתייחס לפיתוי של "נהיה ככל הגויים בית ישראל" אלא אדרבה, צריך להבדיל ולשים גלעד בינינו לבין הגויים, על מנת שהגחלת של עם ישראל תמשיך לבעור.

חזק וברוך

על מידות שבין אדם לחברו

מצות "ואהבת לרעך כמוך", אינה בגדר 'הידור' או 'חומרה'. מדובר על מצוה מפורשת בתורה (ויקרא י"ט, י"ח): "לא תקם ולא תטר את בני עמך ואהבת לרעך כמוך אני ה'".

הבה ננסה לשחזר לנגד עינינו, את ההתרגשות המופלאה שאופפת כל יהודי באשר הוא וננסה להיזכר, כיצד נראית אצלנו מצוה אכילת מצה בליל הסדר; הלא שלושים יום קודם החג אנו עסוקים בהכנות לקראת הרגע הנשגב בו נקים את המצווה הזו בכל פרטיה ודקדוקיה, אנו מחפשים את המצות המהודרות ביותר, שנשמרו משעת קצירה, שנאפו בתנור הראשון עם תוספת של כל חומרה שרק ניתן להעלות על הדעת...

ובשעת מעשה? אנו מחכים במשך כל ליל הסדר לרגע הנשגב בו נברך: "על אכילת מצה", ונזכה לאכול את ה'כזיתים' בשיעור המהודר ביותר, תוך כדי אכילת פרס בשיעור הקטן ביותר, הכל בדקדוק שבדקדוק, עד קצה גבול היכולת!

ומה עם מצות ארבע מינים? אין מה לדבר. ככל שמתקרב החג, נראה כאילו עם ישראל כולו, כאיש אחד, עסוק כל כולו במצווה היקרה הזו. דוכנים מוצבים בכל פינה, ויהודים טובים שוקדים עם זכויות מגדלת על ראש הלולב או על ה'שילוש' בהדס, בכדי שיהיו הדר שבהדר, שלמות שבשלמות ממש! ועל אתרוג נקי מכל רבב, כלום יסכים אי מי לותר? אנשים שחוסכים בימים כתיקונם בהוצאות הבסיסיות ביותר, יפתחו את ארנקם לרווחה כאשר מדובר על אתרוג מהודר, כליל תפארת!

ומה בנוגע למצות קריאת שמע, שאנו זוכים לקים פעמים בכל יום, שחרית וערבית? האם משהו מאתנו מניח למצוה היקרה הזו לחלוף לידו מבלי לקים אותה על כל פרטיה ודקדוקיה? חלילה וחס! כולנו מכוונים בפסוק הראשון ברצינות רבה, מודדים כל מלה בקפידה, נזהרים שלא לחטוף את החי"ת ולא להתזיז את הזי"ן, להאריך ב'אחד' ולהפריד בין הדבקים...

אין ספק. כולנו מדקדקים במצוות. כולנו מחבבים את המצוות ומהדרים בקיום המצוות, עד היכן שידנו משגת, ואפילו מעבר לכך. אולם בכל זאת, משום מה, ישנה מצוה אחת שלא זכתה למקום של כבוד כמו רבות מחברותיה. מצוה אשר לא זו בלבד שאין אנו מהדרים בה, לא זו בלבד שאין אנו רודפים אחרים, אלא שאנו לפעמים ממש שוכחים מקיומה...

המדובר, במצווה מפורשת בתורה (ויקרא יט, יח): "ואהבת לרעך כמוך". זו מצוה עשה, בדיוק כמו שופר, לולב, סוכה או מצה, וכפי שיתבאר, מצוה זו אפילו חשובה יותר! ובכל זאת, משום מה, היא אינה זוכה לאותה הילה, לאותה חביבות ולאותה חרדת קודש - כמו מצוות רבות אחרות...

הדבר ברור: טביעות אצבעותיו של היצר הרע ניכרות כאן היטב... מסיבה כלשהי, הוא נלחם מלחמת חורמה ביתר שאת וביתר עוז, כנגד המצווה המסוימת הזו, הרבה מעבר לכפי שהוא נלחם כנגד מצוות אחרות - שנתפסות בעינינו כחשובות ומיוחדות...

מעתה, דווקא מלחמתו של היצר הרע כנגד המצווה המסוימת הזו, אמורה ללמד אותנו עד כמה היא חשובה בשמים. שהרי היצר לא היה טורח לקדש מלחמת חורמה כנגד מטרה חסרת חשיבות! הלא כן?

מתורתו של אליהו הנביא זכור לטוב

זכור לטוב

וגו'. ואין עוללים ויונקי שדים אלא תינוקות של בית רבן, שנאמר (תהלים ח) "מפי עוללים ויונקים יסדת עוז". ואין שדים אלא תורה, שנאמר (ישעיה ס"ו) "למען תינקו ושבעתם משוד תנחומיה" וגו'. מה יצא חתן מחדרו וכלה מחפתה, זה הנשיא ואב בית דין, מכאן אמרו אפילו חכם כמשה רבינו וחסיד כאהרן לא יאמר הואיל ואני יושב במנוחה בביתי שלום עלי נפשי, אלא יצא ויכנוס עם הציבור בצער, ועליהם הוא אומר יצא חתן מחדרו וכלה מחופתה. "בין האולם ולמזבח יבנו הכהנים משרתי ה' ויאמרו חוסה ה' על עמך" וגו'. כשם שהקב"ה יהי שמו הגדול מבורך לעולם ולעולמי עולמים ירד משמי שמים העליונים ממקום כבודו וגדלו ושכן עם ישראל בשביל התורה שעשו, מכאן אמרו אפילו יש לו לאדם מאה בתים ומאה כרמים ומאה שדות ניח הכל וילך לבית הכנסת ולבית המדרש ולכל מקום שמחדשין בו תורה, שבשביל דבר זה יהא זוכה לכל מה שיחפוץ, וכן דוד היה אומר (תהלים קל"ב) "אם אתן שנת לעיני" וגו' ומתוך כך היה דוד זוכה לדברים גדולים. מכאן אמרו מי שיש לו ת"ח בתוך ביתו ויודע במדתו ומפרנסו עם בני ביתו, ברכה נכנסת לו בתוך מעשי ידיו לעולם, שכן מצונו ביוסף שהיה בבית פוטיפר נאמר בו "ויברך ה' את בית המצרי בגלל יוסף" וגו' (בראשית ל"ט). מכאן אמרו, ארבע תכיפות הן; תיכף לסמיכה שחיטה, תיכף לגאולה תפילה, תיכף לנטילת ידים ברכה, תיכף לת"ח ברכה במעשה ידיו.

"לה' אלהינו הרחמים והסליחות כי מרדנו בו" (דניאל ט), ואומר (שמות ל"ד) "ה' ה' אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת נוצר חסד לאלפים נושא עון ופשע וחסאה ונקה".

אבי שבשמים זכור מה שכתבת לנו בתורתך (יחזקאל י"ח) "בן לא ישא בעון האב ואב לא ישא בעון הבן" וגו'. ועוד אם ח"ו יאבדו ישראל מן העולם ותאבד תורתך מן העולם, ושנו חכמים במשנה אם אין תורה אין דרך ארץ ואם אין ד"א אין תורה.

אבינו שבשמים עשה עמנו חסד בעבור שמך הגדול שנקרא עלינו ועל יום השביעי ועל שאר המצות. אבי שבשמים כתבת לנו ע"י יונה עבדך הנביא (יונה ד) "ואני לא אחוס על נינה העיר הגדולה אשר יש בה הרבה משתים עשרה רבו אדם אשר לא ידע בין ימינו לשמאלו ובהמה רבה". כמו שאתה חסת על נינה כן יתגוללו רחמיך עלינו, וקיים עלינו מה שאמרו שפתיך (ישעיה מ"ח) "למעני למעני אעשה כי איך יחל וכבודי לאחור לא אתן".

"שאי אליו כפיך על נפש עולליך העטופים ברעב בראש כל חוצות" (איכה ב). מכאן אמרו ישמור אדם על בניו ועל בני ביתו שלא יצא אחד מהם לדבר עבירה חס ושלוש ולא לידי דבר מכוער, שנאמר (דברים ל"א) "הקהל את העם האנשים והנשים והטף", ואומר (יואל ב) "אספו עם קדשו קהל קבצו זקנים אספו עוללים ויונקי שדים יצא חתן מחדרו" וגו'. ואין זקנים אלא ת"ח, שנאמר (במדבר י"א) "אספה לי שבעים איש מזקני ישראל"

אבי שבשמים זכור את בריתך שכרת עם הראשונים, עם הג' צדיקים אברהם יצחק ויעקב. זכור כמה עניים ואביונים שיש בהן בישראל עוסקין בתורה בכל יום תמיד.

אבי שבשמים זכור מה שכתבת לנו בתורתך (ויקרא י"ט) "לא תעשוק את רעך ולא תגזול", וגם כתבת לנו בתורתך "וכי ימוך אחיך ומטה ידו עמך והחזקת בו" (שם כ"ה). אבי שבשמים זכור כמה פיסחים וכמה סומים יש בהן בישראל שאין להם מזונות ואפילו הכי נותנין שר למלמדים שילמדו עם בניהם תורה.

אבי שבשמים זכור לישראל שהם קנייך אשר מעולם, שנאמר (דברים ל"ב) "הלא הוא אביך קנך", ואומר "ה' קנני ראשית דרכו" (משלי ח). אבי שבשמים זכור כמה אלמנות ויתומים שיש בהם בישראל שעוסקין בתורה ובמצות בכל יום תמיד. אבי שבשמים "זכור רחמיך ה' וחסדיך כי מעולם המה" (תהלים כ"ה), ואומר "טוב ה' לכל ורחמי על כל מעשיו" (שם קמ"ה), ואומר

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

רבי חיים פינטו זיע"א עבר פעם אחת, כמנהגו, ברחובות העיר כדי לאסוף מעות לצדקה. ראה אותו ר' אברהם עמאר וחש בושה כלפיו. שכן, ר' אברהם הגיע ממש עד פת לחם ובכיסו לא היתה פרוטה לפרוטה.

השבת התקרבה, והמצוקה הכלכלית הקשה שלו לא אפשרה לו להכין בכלל את מצרכי השבת. ר' אברהם עמאר חשש עתה כי רבי חיים זצ"ל ייגש גם אליו ויבקש ממנו מעות לצדקה, בשל כך חשב להימנע מלפגוש אותו ונבלע חיש קל בתוך אחת מחצרות הבתים.

רבי חיים ראה זאת מרחוק, ומיהר להיכנס אחריו לאותה חצר. כשנפגש עמו אמר לו: "יודע אני כי אין לך כסף, אולם אני רוצה לעזור לך". ותוך כדי דיבור הוציא רבי חיים כמה מטבעות ממטפחתו ונתן אותם לר' אברהם עמאר, ואמר לו: "שוב אלי ביום ראשון, ואז תחזיר לי את הכסף. אז כבר יהיה לך מהיכן להחזיר".

ר' אברהם עמאר, כך סיפר לי בנו מר דוד עמאר הי"ו, סירב לקחת את ההלוואה, מחשש שלא יהיה לו מהיכן להחזיר. ואולם, רבי חיים הפציר בו לקחת את הכסף. בסופו של דבר לקח ר' אברהם את הכסף ויצא לעבר השוק, שם רכש לו דגים, בשר ומצרכי מזון לרוב לכבוד שבת.

למחרת השבת, מיאן ר' אברהם עמאר לצאת לרחובה של עיר. לא היתה בידו כל פרוטה, והוא פחד לפגוש את רבי חיים, שהרי אין לו מהיכן להחזיר את ההלוואה. ואולם, בסופו של דבר שם אברהם את מבטחו בה' ויצא לרחובה של עיר.

בעודו מהרהר בלכתו ברחוב פגש בו לפתע ערבי שאינו מכירו, וביקש ממנו שימכור עבורו כמה תכשיטי זהב, והבטיחו לשלם לו סכום ניכר עבור זה, ולא עוד, אלא שעוד קודם המכירה הפקיד הערבי בידו של ר' אברהם מחצית מהכסף.

תוך כדי שהלה הפקיד בידיו של רבי אברהם את מחצית מדמי העסקה, הוא נעלם לפתע ואיננו. ואז נגלה למולו רבי חיים זצ"ל ובפנים מאירות אמר לו: "עיניך הרואות כי נתקיימו הדברים במלואם" - יום ראשון היום. ועתה, חזור נא לי את הכסף שהלוויתי לך, פרוטה אחת לא יותר". ר' אברהם החזיר לרב את הכסף, ועדיין נותר לו די כסף לרוב.